

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ситара Станіслава Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 388 Цивільного кодексу України

Київ
16 листопада 2023 року
№ 193-2(II)/2023

Справа № 3-181/2023(341/23)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Мойсик Володимир Романович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ситара Станіслава Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 388 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Ситар Станіслав Іванович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) пункт 3 частини першої статті 388 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з пунктом 3 частини першої статті 388 Кодексу, якщо майно за відплатним договором придбане в особи, яка не мала права його відчужувати,

про що набувач не знав і не міг знати (добросовісний набувач), власник має право витребувати це майно від набувача лише у разі, якщо майно „вибуло з володіння власника або особи, якій він передав майно у володіння, не з їхньої волі іншим шляхом“.

На думку Заявника, унаслідок застосування Верховним Судом пункту 3 частини першої статті 388 Кодексу було порушено його права, гарантовані приписами частини першої статті 8, частини першої статті 24, частини першої статті 30, частин першої, четвертої статті 41 Конституції України.

Заявник твердить, що він як добросовісний набувач неконституційно втрачає майно і сам змушений компенсувати свої витрати, що покладає на нього індивідуальний і надмірний тягар, а це порушує принцип правової визначеності. Також Заявник вважає, що покладення обов'язку на добросовісного набувача нести відповідальність за рішення, дії чи бездіяльність державних органів за рахунок отриманого у власність спірного майна без будь-якої компенсації ставить його у нерівне становище.

До конституційної скарги долучено копії рішення Міжгірського районного суду Закарпатської області від 12 квітня 2021 року, постанови Закарпатського апеляційного суду від 23 січня 2023 року, постанови колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 26 липня 2023 року.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності оспорюваних приписів Кодексу, Заявник посилається на приписи Конституції України, Кодексу, рішення Конституційного Суду України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Перший протокол до неї, на практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення в його справі.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно з Основним Законом України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (перше речення статті 151¹).

За Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі приписи) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що остаточним судовим рішенням у справі Заявника в розумінні приписів статті 151¹ Конституції України є постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 26 липня 2023 року, однак у ній приписи пункту 3 частини першої статті 388 Кодексу не було застосовано. У цій постанові Верховний Суд вказав на приписи статті 388 Кодексу, зокрема на її частину першу, лише в контексті посилання на правовий висновок, що містить постанова Верховного Суду України від 17 лютого 2016 року у справі № 6-2407цс15. Розв'язуючи питання, зокрема щодо витребування майна від Заявника в його справі, Верховний Суд застосував приписи частини третьої статті 388 Кодексу.

Отже, Заявник не дотримав вимог частини першої статті 55, частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою

для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ситара Станіслава Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3 частини першої статті 388 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**